

lálható, egy a környezetéből kiemelkedő dombvonulaton. A terepbejárás alkalmával egy intenzív, több korszakhoz köthető (késő neolitikus, bronzkori, római császárkori) települést sikerült azonosítanunk.

Munkatársak: P. Fischl Klára, Tobias Kienlin, Seres Nándor.
HAJDÚ MELINDA

236. Tiszapalkonya, Nagy-föld (KÖH 57537)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Szk

A Tiszatarján és Tiszaújváros között létesítendő optikai kábelhálózat kiépítéséhez kapcsolódóan, 2012. július 20. és augusztus 13. között a Herman Ottó Múzeum a lelőhelyen folytatott megelőző feltárásokat. A Tiszapalkonyáról kivezető, és a 3313 j. közút irányába tartó Dobó út D-i oldalán, a korábbi terepbejárás alapján, késő bronzkori megtelepedést feltételeztünk. Négy szelvényben – összesen 162 m²-nyi területen – 18 régészeti objektumot tártunk fel, melyek kivétel nélkül egy középső vaskori településhez köthetőek. A településrészletet 2 négyzet alakú, félig földbe mélyített, belső tárológödörrel rendelkező épület, 1 szabálytalan alakú, sövényfalú melléképület, valamint 1 kút és a hozzá tartozó, szabálytalan téglalap alakú, félig földbe mélyített építmény (kútház?) alkotta. Az épületek között elszórtan amorf agyaggyerő gödröket, valamint egy különálló, kerek, kiöblösödő tárológödört is feltártunk. A késő bronzkori jellegzetességeket mutató házikerámia mellett, minden objektumból kerültek elő szürke, korongolt edénytöredékek (köztük jellegzetes korszótöredékek), melyek alapján a településrészletet a szkíta idősakra kelteztük. A különlegesebb leletek között több grafitos edénytöredék, többféle megmunkált állatsont, egy bronzlemezről készült tárgy töredéke, egy kék üvegyöngy és egy jó megtartású, elszenesedett gabonaszem (tönke, azaz *Triticum dicocum*) említhető. Igen érdekes továbbá az a kis méretű, igen vékony falú, korongolt, La Tène stílusú csésze is, melyet az egyik félig földbe mélyített épület közepén, szájával lefelé fordítva találtunk, alóla pedig egy emberi koponya bal oldali falcsontja került elő.

KOÓS JUDIT – KIRÁLY ÁGNES – TÓTH KRISZTIÁN

237. Tiszaszentmárton, Református templom (KÖH 36293)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Kö

2012. február 20. és március 2. között kutatást végeztünk a tiszaszentmártoni református templom hajójában. A munka a templom felújításához kapcsolódott. A korábban megkutatott (Fülöp-Bartos)⁵⁹ és felújított szentély után a hajó került sorra. Ennek során sikerült a hajó jelentős részét megkutatnunk. Mint kiderült, a korábban ide lokalizált korábbi kápolnának – és egyéb épületnek – semmi nyoma. Egykori meglétét azonban nem lehet kizárni, mivel 1–2 m mélységig a templom teljes területe bolygatva van sírokkal. A fontosabb eredmények közül érdemes megemlíteni egy középkori, teljesen ép keresztelomedence előkerülését; a minden bizonnyal középkori téglapadló egy helyen történő megfigyelését, valamint a bejárati ajtóval szemben, egy korábbi szószékalapozás maradványait. A tárgyi anyag közül figyelmet érdemel egy pártadarab, valamint egy

„Forgács Zsuzsanna” feliratos aranygyűrű. Mindkettő szórvány. A dokumentálás befejezése után levonultunk a területről. Később hallottunk róla, hogy a toronyba vezető lépcső elbontásakor kőfaragványok kerültek elő. Mint kiderült, ezek az 1906-ban elbontott D-i kapu maradványai, de jó részük hiányzik. Mind a kövek, mind a keresztelomedence a templomba lettek beszállítva.

JAKAB ATTILA

238. Tiszatardos, Csobaj út mentén (KÖH 86517)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, B

MA régészet szak diplomamunka készítése kapcsán, 2012 májusában, majd 2013 októberében tartottunk terepbejárást az 1990-ben Lovász Emese által kutatott területen. Az ásató régész elmondása alapján a neolitikus leletek a II. szelvényből, egy nagy méretű agyagkitermelő gödörből kerültek ki. A lelőhely a település ÉNy-i szélén, a Csobaj felé vezető műút D-i oldalán terül el, egy K–Ny-i irányú, markáns dombháton, a Tisza jelenlegi medrétől 500 m-re. A közepes intenzitást mutató lelőhelyről a késő neolitikus leletek mellett a középső neolitikum, és késő bronzkor időszakából is gyűjtöttünk leleteket. A területet jelenleg lucernásként hasznosítják.

HAJDÚ MELINDA

239. Tomor határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, U, B, Kö, Ú

A település határában, az alábbi lelőhelyek kutatására az árvízvédelmi rendszer fejlesztése kapcsán került sor.

Bikadomb (KÖH 82593): A község D-i felének K-i szélén, a közúti hídtól É-ra, a Vadász-patak jelenlegi medrének Ny-i partján fekvő lelőhelyet árvízvédelmi rendszer fejlesztése kapcsán végzett régészeti megfigyelés során, 2012. május 8-án találta Miskolczi Melinda. A lehumuszolt felszínen neolitikus és bronzkori kerámiatöredékeket gyűjtött.

A lelőhely próbafeltárását 2012. július 16–18-ig végeztük. Az érintett 43 m hosszúságú nyomvonalszakasz DK-i részén 2 kisebb objektumfoltot (S1–S2 bronzkori gödrök), ÉNy-i részén pedig egy 8×6 m-es, félköríves, a területtől K–ÉK-re is folytatódó jelenséget találtunk (S3). Ez utóbbiba mélyített DNy–ÉK-i tájolású kutatóárokba bronzkori és középkori leletek, valamint újkori mázas kerámiatöredékek kerültek elő. Fekete, agyagos, helyenként paticszemcsés betöltését 93 cm mélységig, a talajvíz jelentkezéséig tudtuk követni. A II. katonai felmérés térképén szelvényünk területére esik a Vadász-patak medre, amit feltehetően ezzel a jelenséggel (S3) azonosíthatunk.

A feltárt késő bronzkori gödrök és a neolitikus szórványleletek alapján sem a lelőhely kiterjedését, sem irányát nem tudtuk megállapítani. A környező területek növényzeti fedettsége, illetve a Ny-ra elterülő magánporták nem tettek lehetővé sikeres terepbejárást.

Bikadomb 2. (KÖH 86467): A község DK-i sarkától É-ra, a Vadász-patak jelenlegi medrének K-i partján fekvő lelőhelyet a Bikadomb lelőhely feltárása alkalmával fedeztük fel, 2012. július 18-án. A patak menti domb felszínéről kevés őskori paticsot gyűjtöttünk. A lelőhely feltehetően É–D-i irányú, és legalább 140×90 m nagyságú. A domb Ny-i szélét a patak jelenlegi

59 RKM 2003, 302–303.; RKM 2006, 303.